

– Igaza van – vallotta be piruló mosollyal a két hölgy, s kissé szégyenkezve odábbállt.

1935. április 25., csütörtök, 8. old.

Élőképek

Délelőtt van. A nagy, tágas kávéház egészen üres, mindössze a terem végében ül egy szemüveges, szürke szakállas, ápolt külsejű öregúr.

Letelepszünk a kávéház másik végébe, papírt, töltőtollat szedünk elő, írni kezdünk. Jó hely – gondoljuk – ezentúl mindig ide jövünk majd dolgozni.

Alighogy befejeztük ezt a gondolatot, egy másik szemüveges, szürke szakállas, ápolt külsejű öregúr lép be a kávéházba.

– Szervusz, szervusz! – kiáltja felé az első számú öregúr oly hangosan, mintha a Duna túlsó oldalára szánta volna ezt az üdvözlést. A később érkezett csöndesen leül barátja mellé, feléje hajol, s valamit súg a fülébe.

– Nagyon jó, nagyon jó! – üvölti a másik öblös kacajjal.

A második számú folyton súg, az első számú folyton kiabál.

Rövid időközökben a következőket halljuk orkánszerű lármával süvölteni: „Sokkal, de sokkal nagyobb.” „Semmi, de semmi se maradt.” „Csak volt, csak volt.”

„Egy lyukas garast sem ér, egy lyukas garast sem.” „Jó lesz vigyázni, jó lesz vigyázni.” „Nana. Nana.”

Végül még ezt is: „Ecetera, ecetera.”

Egy ezredet el lehetne vezényelni ilyen hangon. Amellett mindent kétszer ismételt, mint valami ismétlőfegyver.

Nem tudunk dolgozni. Bosszant, amit nem hallunk a beszélgetésükből, és bosszant az, amit hallunk. Ha zsúfolásig tömve lenne a kávéház, és mindenki fecsegne körülöttünk, korántsem zavarna ennyire. Búsan meredünk magunk elé. Egyszerre látjuk, hogy a később érkezett öregúr föláll, kezét nyújt barátjának, s távozni készül.

– Pénteken itt leszek megint! – ordítja búcsúzóul az ott maradó. – Kilenc óra tájban. Kilencről tizenkettőig. El ne felejtsd. Jegyezd föl magadnak, jegyezd föl magadnak.

Sietve elővesszük becsavart töltőtollunkat, s gyorsan följegyezzük: „Péntek, kilencről tizenkettőig.” Nehogy véletlenül ide találjunk jönni.

•

A társaskocsiba egy úr száll be, leül, zsebéből könyvet vesz elő, olvasni kezd. A következő megállónál fiatal, villogó szemű nő lép a kocsiba, s viharosan az olvasó úrral szemközt levő padra telepszik. A nő egy kis ideig elmerülve néz maga elé, majd izegni-mozogni kezd, s egyszerre szó nélkül átnyúl szemközti szomszédjához, kiveszi kezéből a könyvet, és lapozgatni kezd benne.

A könyvtől megfosztott úr ámulva pillant föl, majd összefonja karját, és mosolyog. Köröskörül a csodálkozás moraja hullámszik.

A fiatal nő most hirtelen észbe kap, körülnéz, s fülig pirulva nyújtja vissza az idegen úrnak a könyvét.

– Bocsánat, olyan szórakozott vagyok – hebegi –, egészen megfélemlkedtem róla, hogy hol vagyok. Bocsánatot kérek.

– Kérem, nincs semmi baj – nyugtatja meg őt udvarias szomszédja. – Kész a bocsánat.

De a nő, úgy látszik, nem bocsát meg saját magának, mert a legközelebbi megállónál sietve kiszáll a kocsiból.

•

A Tabánt lebontották, a rozoga viskók helyén varázsszóra remek, szép kert támadt az eltakarított romokon. Úgyszólván napok alatt zöld bársonypázsit terült az egész Tabánra. Aki csak arra jár, elámul ezen a gyors változáson. Hallottuk, amint egy kislány teljes hittel magyarázta társnőjének, hogy a fű minden egyes szálát éjszakánként acélcsipesszel húzzák a munkások fölfelé, hogy jobban nőjön. A másik kislány csodálkozott, de elhitte. Íme így keletkeznek a legendák. A technika csodaszázadában nincs az a képtelenség, ami hihető ne volna.

•

Az utcán hallottuk.

Egy fiatalember szembetalálkozik barátjával.

– Mit csinálsz? – kérdi tőle.

- Sétálok – felel a kérdezett.
- Van pénzed? – hangzik az újabb, váratlan kérdés.
- Pénzem, az nincs – vallja be fanyalogva a másik.
- Nahát akkor nem is sétálsz te, csak járkálsz, barátom. Csak az sétál, akinek pénze van. Akinek nincs, az csak járkál. No, szervusz. Én is megyek tovább járkálni...

1935. május 29., szerda, 6. old.

Pesti utca

A nagy kávéház mellékutcára néző ablakában ketten sakkoznak. Elmélyedve hajolnak a faragott, fekete-fehér bábok fölé. Benn a kávéházban öten-hatan állják körül a játszmát, künn az utcán pedig ugyanannyian lesik a lépéseket és az eredményt. A hátikosaras kifutófiú mellett jólöltözött, szemüveges úr, kisdíák, kopott, ősz öregember s egyenruhás vasutas szorong. Egészen elfogják a kívülről jövő világosságot. Se látnak, se hallanak, annyira leköti őket az üveglak mögött folyó játszma. Közben lassan beesteledik, s ők még egyre ott állnak, mozdulatlanul. A kifutófiút hiába várják a boltból rendelt vacsoráralóval, a kisdíák szülei talán már a rendőrségre is telefonoztak rémületükben, az egyenruhás vasutast bizonyára megszidja a főnöke s az öregembert a felesége. De ők csak a bűvös táblát figyelik, belefeledkezve a játékba, mint a kisgyerekek. Boldogok. Nézzük őket, s arra gondolunk, hogy igaza lehet Rensi-nek, az olasz gondolkodónak, aki azt mondta, hogy az élet tulajdonképpeni célja a játék.

•

Délután a cukrászdába előkelő külsejű hölgy lép be. Válogat a sütemények közt, csomagoltat. Míg a csomagját készítik, tekintete hirtelen egy asztalra esik, amely mellett egy anya ül három fiával. Öt, nyolc és tizenkét évesek a lurkók, úgy kanalazzák a haboskávét, úgy falják a mazsolás kalácsot, mintha legalább három napja nem ettek volna. A hölgy egy percig nézi őket, szeme